

ниците насилствени мърки: да затварятъ капищата, да наказватъ за жертвоприношения. Такива мърки крайно раздразили язичниците, които съумѣли да възбудатъ противъ св. вѣра приемника на Констанция, Юлиана, синъ на Юлия Константа, братъ на Константина Великий. Втората линия на царскій родъ не се ползувала отъ расположението на войската, която подиръ смъртта на Константина, обявила, че империята трѣбва да управляватъ само правитѣ неговѣ наслѣдници. Впослѣдствие бащата и нѣкои роднини на Юлиана били убити, по съгласието и съ знанието на императора Констанция. Юлианъ билъ отстраненъ съ брата си Галла въ уединено мѣсто, близо при Кесария каппадокийска. Въ тая мрачна история на дѣтството Юлианово лѣжала първата причина на неговото нерасположение къмъ християнитѣ: той ги приелъ за привърженици на Констанция и виновници на своето нещастие. Въспитанието въ уединеностъ, далѣче отъ двора, предназначено за духовно звание, съ цѣль чрезъ това да заградятъ пътятъ къмъ престола, вредното влияние надъ него отъ арианскитѣ учители, усилили въ Юлиана това неприязнено нерасположение. Язическата партия забѣлжила за себе си удобно оръдие, влѣзла съ него въ тайни сношения и съумѣла да раздуха искрата враждебна на пламъка. Тя се потрудила да му раскрие мититѣ на язичеството въ най-привлекателенъ видъ и, като му подстрѣкавала самолюбието, увѣрила го че той е повиканъ отъ боговетѣ да завърне на старата религия силата и блѣсъкъ. Впослѣдствие (351 г.) Юлианъ билъ възвѣрнатъ при двора съ титулъ кесарь, и било му дозволено да продължава своето образование въ Никомидия и Атина. Тукъ за язическитѣ риторѣ и софисти се открило удобно поприще да дѣйствуватъ на Юлиана. Предаденъ вече съ всичко сърдце на язичеството, Юлианъ билъ длъженъ обаче да хитри и да се притворява, за да не възбуди подозрѣнието на Констанция. Въ такова негово положение го позналъ въ Атина и св. Григорій Богословъ и оставилъ е намъ замѣчателно изображение на тоя чловѣкъ: „тогава още, заключава св. отецъ, азъ казахъ на бившитѣ съ мене: какво зло храни Римската империя.“¹⁾

¹⁾ 2-то обличително слово противъ Юлиана. Ето какъ изображава св. Григорій Богословъ Юлиана, когато той довършалъ своето възпитание въ Атина: „мене не предвѣждали никакво добро; шия нетвърда, плѣщи подвижни и изравнени, очи бързи, нагли и свирѣпи, крака нестоящи твърдо, нѣ прегъвани, носъ изражающъ дързостъ и презрителностъ, сиѣхъ грѣмогласенъ и неумѣренъ, наклонена и повъртлива глава назадъ безъ всѣка причина, рѣчь забавна и отривиста, въпроси безпорядъчни и несвързани, отговори не по-добри, смѣсвани единъ съ другъ, не твърди, неподчинени на правилата. Твор. на Русс. преводъ пѣр. Т. страница 197.